

1

Moje zkušenost:
při řízení
počítejte s tím,
že všichni čistou
hlavu nemají.

Na cestě se může stát cokoliv. Proto je součástí nového povinného ručení od Allianz i úrazové pojištění dětí v autě, asistence nebo třeba pojištění proti živlům. www.allianz.cz

**Povinné ručení s nejširší
pojistnou ochranou na trhu.**

S vámi od A do Z

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolupřítel Rodinného pivovaru Bernard

Když se podívám o dvacet let zpátky, vidím, jak jsem se ze dne na den přestěhoval z Háje ve Slezsku do tři sta kilometrů vzdáleného Humpolce na Vysočině. Vidím začátek, který by v dnešních poměrech byl nepředstavitelný. Vydražili jsme v podstatě ruinu pivovaru s pokazenou pověstí, bez zákazníků a s pivem ve sklepě, které jsme museli zlikvidovat, protože se nedalo prodat. A to všechno za neuvěřitelnou cenu převyšující pětinašobek zůstatkové hodnoty. Na celou částku jsme si museli vzít úvěr. Pak následoval dlouhý čas, zhruba deset let, boje o přežití. Ale nevnímám tu dobu jenom jako boj, zároveň to byla i úžasná zábava. Předtím jsem žil v totalitním socialismu, kde jsme nic pořádného nemohli dělat a už vůbec ne pomyslet na nějaké podnikání. A v šestatřiceti letech se přede mnou najednou objevila možnost něco podniknout, už nebýt jen zaměstnancem. Byla v tom obrovská míra svobody, kdy jsme si vymýšleli, troufám si říct, že svým způsobem i hráli. Řešili jsme denně spoustu nových věcí – od denní organizace výroby, peněz na mzdy, začátků prodeje, neustálých oprav přestárých strojů až po nasměrování značky. To všechno v obrovské konkurenci ostatních pivovarů, které na tom byly proklatě lépe než my. Neměli jsme peníze, čas ani prostor, protože pivovar má miniaturní plochu a leží uprostřed města.

Ta první polovina času od vzniku Rodinného pivovaru Bernard byla, dá se říct, na hraně existence, ale zároveň to bylo úžasné dobrodružství. Od samého začátku jsem měl sen, že budeme vařit dobré, skutečně kvalitní pivo. A že se nám podaří vytvořit respektovanou a lidmi dobře vnímanou značku. Tenhle sen se za celou dobu nezměnil a dneska mám pocit, že se naplňuje. Když cestuji a srovnávám naše pivo s jinými, doma i v cizině, vím, že v kategorii ležáků naše pivo skutečně obstojí. Vždycky, když se vrátím, můžu přijít za lidmi z výroby a říct – děláte to skvěle. Může to vypadat jako samochvála, kterou nemám rád, ale nejsem sám, kdo to tak cítí. Potvrzují to ocenění z domácích i zahraničních soutěží, která pivo Bernard získává. Ale nejde jen o oceňovaný produkt. Možná nejdůležitější je, že se nám podařilo vytvořit firmu, ve které jsou vztahy mezi lidmi přátelské, otevřené, pozitivní. Myslím si, doufám, že to tak je a že lidi u nás rádi pracují.

Může se zdát, že po dvaceti letech člověk v sobě těžko hledá motivaci k tomu jít dál, ale máme další sen – vytvořit značku, která má svůj příběh, je něčím výjimečná, má jasný vlastní názor. Značku kultovní.

Držte se!

vlastní cestou 4/11

obsah

říjen – listopad – prosinec

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard
Zdeněk Mikulášek
Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Věra Bláhová
tisk
Tiskárna David, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s. // www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

foto na obálce > Jan Sroubek / Kuba

04_ **Názorově jsem liberál**
rozhovor s Tomášem Císařovským

32_ **Melaka**
reportáž

10_ **Slavíme 20 let**
z pivovaru

37_ **Milan Lasica**
fejton

12_ **Úspěchy a milníky**
z pivovaru

38_ **Bernard Fest 2011**
ohlednutí

14_ **Rozbívím se**
reportáž

17_ **Konkurenční nabídka**
povídka Michala Viewegha

22_ **Lidé**
fotoreportáž

28_ **Chceme být úspěšnou
evropskou firmou**
rozhovor s Petrem Vaněčkem

rozhovor

text Boris Dočekal
foto Markéta Navrátilová

Názorově jsem liberál

říká Tomáš Císařovský | malíř

Malířská práce má spoustu výhod, ale zároveň jednu šílenou nevýhodu, se kterou se člověk musí celý život vyrovnávat. A to, že je většinou sám, uzavřený na jednom místě mezi čtyřma stěnami ateliéru.

Kdy jste si poprvé řekli, že budete malířem?

Mám pocit, že jsem kreslil nebo pozdějc maloval takřka od nepaměti; vždycky jsem to chtěl dělat. Akorát někdy kolem deseti jedenácti let mě strašně bavila auta, chtěl jsem být designérem aut. Což by v té době bylo asi dost složité nebo spíš nemožné. To jsou takové dětské sny, ale poměrně rychle mě zase přešly a šel jsem po plynulé cestě, kdy se nejprve učíte kreslit psa, babičku, autopořet... Takže nějaký okamžik, nějakou křižovatku, kdy bych se rozhodoval, jestli být malířem, nebo si vybrat jinou profesi, jsem vlastně ani nezažil.

Hodně lidí se vydá na stejnou dráhu jako vy, někteří uspějí, někteří ne. Zjistí, že se malováním neužijí. Kdy jste si mohli reálně říct – dobrý, můžu se kumštem živit?

Co se pamatuju, tak jsem tohle nikdy nemusel úplně fatálně řešit. Samozřejmě jsem si už na střední výtvarné škole uvědomoval

asi jako všichni, že život v téhle profesi nebude snadný a jednoduchý. Ale volné noze tehdy paradoxně přála doba. Když byl člověk patřičně uvědomělý, mohl se tak velmi slušně uživit.

A vy jste asi nebyl zrovna uvědomělý?

Rozhodně ne. Naopak jsem byl spíš *nepřítel státu* díky rodinnému zázemí a dalším věcem. Ale abych se vrátil zpátky. Měl jsem kliku, že umělecky jsem na Akademii dospíval v době, kdy se režim pomalu řtil do kopru. A když jsem v roce 1989 končil školu, dostaly věci ukrutně rychlý spád. Obrovský štěstí bylo, že když se otevřel svět, moje generace byla zajímavá pro okolní svět. My jsme byli ti z toho mladého umění...

A režimem nepoznamenaného umění...

Samozřejmě bylo to i tím. My jsme už na škole zlobili jako čerti, dělali různé neoficiální výstavy, konfrontace, pořád jsme byli

jednou nohou ze školy pryč. Ale na druhý straně přece jen byla doba perestrojky, lidi u moci už byli opatrnější, protože nevěděli, jak to všechno dopadne, takže nás nevyhodili. Jak říkám, pak to mělo rychlý spád, paradoxně se člověk hned po škole ocitl na pomyslném vrcholu kariéry, protože počátkem devadesátých let jsme měli výstavy na takových adresách, kam se podívá možná jen každá třetí generace. Vystavovali jsme v Muzeu moderního umění města Paříže, v Ludwigově muzeu v Cáchách, ve vídeňském Muzeu moderního umění, v Americe... Ale tehdy byl člověk pitomý, myslel si, že je to samozřejmý a že to takhle bude pokračovat a že to bude ještě lepší.

Nemyslelo si to tehdy víc lidí?

Celá společnost byla jako puštěná z řetězu. Jenže v průběhu devadesátých let se ukázalo, že její transformace zdaleka nebude tak rychlá a jednoduchá, jak jsme si mysleli. Vlastně jsme si to spíš vysnili, než jsme zjistili, že změny budou trvat celá desetiletí. A zároveň přišla zkušenost se západním provozem umění. Pár let jsme byli takřkajíc v módě, v kurzu, ale prvotní zájem se brzy vyčerpal, přenesl se třeba na Čínu nebo Koreu. Pozornost je prostě neposedná.

A co zájem o vás jako malíře v Česku? Dneska patříte mezi renomované výtvarníky...

Když vydržíte a přežijete první nespravedlnosti, který se děly a dějí pořád, to je normální, máte pocit, že jste udělal kus práce, a někdo to naprosto nečekaně nepochopí a tvrdě vám to vrátí, tak pokud se zpočátku nezhroutíte, ale naučíte se to tak brát, posílí vás to. A když pokračujete ve své cestě a máte v sobě určitou míru rekněme posedlé vytrvalosti k vlastní práci, po mnoha letech spoustu lidí přesvědčíte. Na druhou stranu co se týká nějakého obecného uznání, to asi v Čechách nejde. Naše společnost na to není uzpůsobená. Mám pocit, že doceněný se u nás necítí nikdo a dost možná se tak nikdo necítil ani v minulosti. Na to jsme příliš malí.

Umělci z té nejstarší generace bývají vůči současnému umění velmi kritičtí, zejména k instalacím typu, zjednodušeně řečeno – tři

ve svém pražském ateliéru

hromady písku a z jedné vykukuje hlava postavy z igelitu. Mezi generacemi panuje neporozumění, protože ti starší zase bývají označováni za pouhé řemeslníky, čím to je?

Myslím, že v tom malém prostoru, ve kterém žijem, na sobě generace vždycky navzájem páchaly křivdy, až krutosti. I my jsme je začátkem devadesátých let páchali, z výšky jsme kašlali na generace před námi. Koukali jsme se na ně jako na lidi prolezlé virem doby, v níž žili. Říkali jsme si, že my to dokážeme udělat jinak, zdravě a nově. Ale když člověk trochu zmoudří, zjistí, že všechno je složitější, než si myslel. Podle mě to ani za první republiky nebylo o moc jiný. Nesváry mezi modernisty a třeba Švabinským a Muchou byly opravdu hluboký.

Figuralistů v současném českém umění není mnoho, co vás na tom přitahuje? Můžu vás označit za figuralistu, nemáte s tím problém?

Naopak, to je pro mě čest. Že jsem figuralista, souvisí s mým osobním vývojem. Vždycky jsem rád listoval monografiemi starého umění, obdivoval jsem, když někdo dokázal přes lidskou postavu vyjádřit nejenom nějaký příběh, který se dá popsat literárně, ale cosi, co je vlastně jinak nevyjádřitelný. Říkal jsem si, že zachytit lidský příběh stojí v každém čase za pokus i přes to strašně bříme historie, ty kilometry pomalovaných figuralních pláten ve všech muzeích světa. Přes to, co všechno geniálního už bylo vytvořeno, se znovu pokusit v době, ve které žijem, vyjádřit ten autentický lidský příběh.

Umělci se často sdružovali v různých skupinách, vydávali společné manifesty. Vy tuhle potřebu nemáte? Jste spíš solitér?

Nikdy jsem nebyl jakkoliv organizovaný a ve stáru na tom nemíním nic měnit. Spíš to řeším tak, že mám mezi kolegy řadu přátel, kteří třeba dělají úplně jinak než já. Potře-

bu sdružovat se, vymezovat vůči ostatním mají mladý. Chtějí se prosadit a v houfu to samozřejmě jde líp. My jsme v osmdesátých letech taky určitou dobu šli v jakémsi houfu, ale pak už se vydal každý po svém.

Jít v houfu je dobré, pokud je proti čemu nebo komu. Za totáče to bylo snadné, nepřítel byl jasný, ale jít proti kapitalismu je složitější. Mnozí se pak dostanou až na nesmyslně levicové nebo i směšné pozice...

Jít proti komunistům mělo smysl. Já se samozřejmě nevyhýbám ani politickým otázkám a všem trablům tohoto světa, ale názorově jsem liberál. Mám i dost kamarádů mezi tou novou levicí nebo jak ji nazvat a někdy skutečně žasnu a rovnám si to se svou vlastní pamětí těch starých časů. Někdy i něco namítám, ale jinak to беру dost otevřeně. Tenhle svět je fakt strašně složitý.

TOMÁŠ CÍSAŘOVSKÝ
*1962

Vystudoval pražskou Akademii výtvarných umění. Své obrazy vystavoval například ve Veletržním paláci, v Rudolfinu a také na řadě míst v zahraničí. Patří mezi nejznámější a nejuznávanější současné figurální malíře, i když v posledních letech se věnuje i krajině. Mezi jeho nejznámější díla patří pozoruhodný cyklus portrétů českých šlechticů nazvaný Bez koní. Je ženatý a má dvě děti.

v srpnu 2011

Adolf Born mi kdysi řekl, že se nestýká s lidmi, kteří mají jiný politický názor než on, protože je to ztráta času. Zdálo se mi to moc, ale dneska to vnímám dost podobně. V Čechách se nakonec vždycky skončí u politiky a hádky s některými lidmi, úporně hájícími i viditelné nesmysly, nikam nevedou.

Je pravda, že jsou určitý typy lidí, se kterými se fakt nedomluvíte. Naopak můžou působit jako paraziti dobrý energie, kterou se člověk snaží chránit, protože ji potřebuje k práci i k životu.

A jak vy vnímáte kapitalismus jako takový a ten řekneme po česku?

Nedávno jsme seděli s kamarády v hospodě a mě napadlo, že bychom si zkusili srovnat dvacet let první republiky s dvaceti lety postkomunistického českého kapitalismu. Chvilku nás to bavilo a pak jsme si spontánně řekli, že takhle to srovnávat je vlastně nefér. Bavili jsme se o architektuře a já řekl – jmenujte, co se postavilo po roce 1989 za veřejně prospěšný zajímavý dům. Ať je to galerie, divadlo, koncertní hala... A když se podíváte na to množství staveb vzniklých za první republiky, člověk by málem upadl do deprese. Ale první republika vyrostla z úplně jiné situace, z fungujícího rakouskouherského režimu, kdežto my vyrostli ve čtyřiceti letech jakéhosi podivného rovnostářství a společnost měla tvrdě puštěno žilou vlnami emigrací nejschopnějších

lidí. Samozřejmě, že kapitalismus po česku moc povzbudivý není. Ale na druhý straně, abych nebyl jenom kriticky nebo depresivní, v ateliéru jsem se setkal s pěknou řádkou obdivuhodných lidí. Přišli k majetku díky svým schopnostem a neuvěřitelný píli a teď se začali zajímat i o obrazy. Tak si říkáte, že to není úplně ztracený.

No, někdy jde o dost dobré investice. Setkávejte se někdy řekneme s klasickým mecenášstvím?

Investice jsou to skoro vždycky, ale to nevadí. Myslím, že zatím tady v podstatě žádný mecenáš umění v tom pravém slova smyslu nebyli, ale trochu se to začíná měnit, takže uvidíme. Teď nemluvím o lidech, kteří si koupí obraz do bytu, protože se jim líbí, ale o těch, kteří cíleně umění sbírají. U většiny to samozřejmě byly investice z rozumu, ale možná se cosi v lidech láme, že se začínají obracet ke světu, kterému dlouho nevěnovali žádnou pozornost, ale najednou zjišťují, že to vlastně stojí za to.

Jste zcestovalý chlapík, co to dává vašemu malování? A nemyslím to, že vznikají obrazy z těchto cest.

Úplně ta nejzákladnější věc je, že malířská práce má strašně moc výhod, ale zároveň jednu šílenou nevýhodu, se kterou se člověk musí celý život vyrovnávat. A to, že je většinou sám, uzavřený mezi čtyřma stěna-

ma ateliéru. Samozřejmě se pořád snažíte v sobě něco otvírat, ale jsou chvíle, kdy si připadáte jako krysa v kanále a máte pocit, že už nikde není ani půl litru čerstvého vzduchu k nadechnutí, že se na vás všechno valí. No a to je pak strašně důležitý ateliér zamknout a všechno změnit a sedět někde jinde a vidět zase jako malý dítě všechno jinak. V tom mozku pak začne vznikat základ nějaký nový naděje. To je asi to nejnítěrnější puzení, která vás občas nutí k tomu, že se vydáte na hodně dalekou cestu. Není to jen taková kratochvíle, jako to pro někoho může být. A taky na různých místech je různý světlo, o čemž fotografové, ale především my malíři víme svý.

A narazil jste někdy na místo, kde jste si říkal – sakra, tady bych chtěl žít?

Já bych skoro všude chtěl zůstat dýl, ale popravdě řečeno asi nepřekvapivě by to byla Francouzská Polynésie. Ne kvůli Gauguinovi, ale myslím, že pokud se tam někomu podařilo alespoň na chvíli mihnout, poznal, že to je skutečně rajske místo na zemi. A škoda, že tahle místa závatnou akcelerací mizí, že je neomylně drtí mechanismus turistického průmyslu. Ale Francouzi aspoň zatím ještě dávají pozor, aby se ostrovy nezměnily v betonovou džungli výškových hotelů, jak to provedli Američané na Tahiti.

powered by **O₂**

kamSdetmi.com

WWW.KAMSDETMI.COM
GARANTOVÁNO
MAMINKAMI

Nevíte kam s dětmi?
Každý týden minimálně
500 nových tipů
kam s dětmi v celé ČR.
Tipy garantované samotnými
maminkami.

extra **1+1** VSTUPENKA
ZDARMA
na www.o2extra.cz/klub

www.facebook.com/kamsdetmi

1991 — 2011

Stanislav Bernard a Josef Vávra

Josef Vávra – vrchní sládek a spolumajitel pivovaru

Milníky

nepasterizovaného piva
Bernard

26. října 1991	Vydražení pivovaru
prosinec 1992	Uvařeno prvních 100 tis. hl nepasterizovaného piva Bernard
jaro 1994	Přechod na vlastní zelené přepravky s vlastním logem a nerezové KEG sudy
léto 1994	Zavedení mikrobiologické filtrace piva
léto 1994	Uvedení na trh Svátečního ležáku s přísadou jemných kvasnic
říjen 2000	Zakoupení vlastní sladovny v Rajhradě u Brna
prosinec 2000	Uvařeno první milion hl nepasterizovaného piva Bernard
červenec 2001	Spojení se strategickým partnerem Duvel Moortgat
duben 2002	Zprovoznění vlastní výroby kvasnic
říjen 2002	Nově na trhu retro láhev s patentním uzávěrem
říjen 2005	Vyšlo první číslo magazínu Vlastní cestou
jaro 2006	Uvedeno na trh nealkoholické pivo Bernard s čistou hlavou světlé
jaro 2007	Uvedeno na trh nealkoholické pivo Bernard s čistou hlavou Jantar
květen 2007	Uvařeny 2 miliony hl piva
podzim 2007	Zavedení privátní zelené lahve
léto 2008	Otevření nové značkové prodejny Bernard v Humpolci
jaro 2009	Uveden na trh nealkoholický nápoj Bernard s čistou hlavou Švestka
jaro 2010	Uveden na trh nealkoholický nápoj Bernard s čistou hlavou Višeň
prosinec 2010	Uvařeno 2,5 milionu hl piva Bernard

Senzaci přinesly Svatováclavské slavnosti českého piva, na kterých byla vyhlášena oficiální ocenění pro rok 2011. Rodinný pivovar Bernard uspěl hned několikrát, ale vítězství v novinářské anketě Naše pivo je doslova přelomové.

„Novinářská anketa Naše pivo je zcela výjimečná. Hlasování desítek redakcí z celé České republiky vyjadřuje oblibu značek a zároveň i to, jak lidé vnímají chuť piva,“ vysvětluje spolumajitel pivovaru Stanislav Bernard a dodává: „Jsme první, kteří v této anketě dokázali ukončit dosavadní nadvládu Plzeňského Prazdroje a porazili i všechny ostatní největší značky. Tenhle obrovský úspěch dokazuje, že naše rozhodnutí zachovat tradiční výrobní postupy a nemyslet jen na zisk je správné.“

Současně Rodinný pivovar Bernard obhájil vítězství v Dámské pivní volbě, anketě iniciované Prvním dámským pivním klubem. „Tahle soutěž nemá ve světě obdoby. A že se nám podařilo prvenství obhájit, z toho jsem doslova nadšený,“ říká Stanislav Bernard. „Daří se nám naše pivo vařit a prezentovat jako ušlechtilý nápoj, který si vychutnává čím dál více žen.“

Úspěch piva Bernard podtrhují i výsledky v degustační soutěži České pivo, kde získalo zlato v jedenáctistupňových a stříbro ve dvanáctistupňových ležácích.

Bernard vítězí nad gigantem!

Rozbívám se

Projekt na pomezí gastronomie a designu. „Protože milujeme čokoládu, protože toužíme po krásné budoucnosti, protože milujeme sny i vzpomínky na ně. Ano, tohle všechno dokážeme namíchat, zabalit příběhem a převázat puncem jedinečnosti ruční práce, které si velmi ceníme. Umíme čarovat s chutí a tvarem a rádi Vám dokážeme, že i emoce se dají jíst!“ A jeden z mnoha receptů:

Vzpomínka *Sním tě jak cukrovou vatu!*
složení: hořká čokoláda
ValrhonaManjari 64%, čerstvé
chilli papričky, thajské curry

Michaela Tomišková
Studentka Vysoké školy umělecko-průmyslové (ateliér Design výrobků). Absolvovala stáž na Utrecht School of Arts a půlroční pracovní stáž v designérském studiu u Richarda Huttona v Rotterdamu. Vyhrála druhé místo v prestižní holandské soutěži pro obchodní dům HEMA.

Yveta Kroupová
Studuje Vysokou školu umělecko-průmyslovou (ateliér Design výrobků) a nyní je na stáži v japonském studiu Nendo. Absolvovala stáž na Iceland Academy of Art, Reykjavík a získala druhé místo v soutěži Heinz Art. Pracovala jako asistentka pro módní návrhářku Denisu Novou.

Lukáš Pohl
Absolvent kurzu francouzské školy čokoládoven Valrhona. Je držitelem ocenění ze soutěží ScotHot ve Skotsku, v Basileji, z FHA CulinaryChallenge v Singapuru a z mezinárodní soutěže v Chicagu.

Rozbívám se po povrchu uvnitř drahokamu...

hand made with love for ever

ilustrace Luděk Bárta

povídka

Michal Viewegh

Konkurenční nabídka

1. — Bylo sice svým způsobem logické, že ten nápad dostal teprve na rozlučkovém večírku s Jeronýmem, říkal si Robert (když někdo odchází do důchodu, člověka přirozeně napadne, jak asi novopečený penzista naloží s tou obrovskou porcí náhle nabytého času), ale stejně na to mohl přijít dřív, vyčítal si. Stál se skleničkou v ruce v rohu velké zasedací místnosti, od jejíhož stropu dnes visely barevné papírové girlandy a lampiony (Jeroným byl odjakživa společensky ostýchavý, a proto nechtěl, aby se rozlučka odehrávala v restauraci, to jest na veřejném místě), povídal si se dvěma kolegy a nenápadně přítom pozoroval roztomile rozpačitého Jeronýma – právě nanejvýš opatrně objal svou sekretářku, kterou přemohlo šampaňské a emoce. Vypadal dobře – vlasy měl už téměř bílé, ale na svůj věk překvapivě husté, jeho oči si stále udržely mladistvou jiskru a díky vysoké, vzpřímené postavě si mohl dovolit i malé břicho. Jeroným rád jedl a pil, ale Robert ho přesto za celá ta léta neviděl ani jednou skutečně opilého. V duchu vypočítával další Jeronýmovy přednosti – byl čistotný (to bylo pro daný plán důležité), používal decentní, nevtíravý parfém a chodil hezky oblečený. Ale co bylo hlavní, Robert s Jeronýmem vedl bezpočet rozhovorů, které šlo rozhodně označit za velmi osobní, nebo dokonce velmi důvěrné, a přesto se od něj (na rozdíl od jejich

společníka JUDr. Karla Doliny) nikdy nedozvěděl nic nechutného. Nikdy tu nebyla žádná dlouhonohá studentka pátého ročníku pražských práv, které by Jeroným v advokátní kanceláři Winter, Dolina, Kristek držel místo („Právníci si musej vzájemně podržet,“ vysvětlil Robertovi nedávno úplně ožralý Dolina a Roberta z toho lascivního, vulgárního přiznání nepříjemně píchlo u srdce.). Pokud věděl, Jeroným byl v záležitostech erotiky značně konzervativní – jeho sexuální život po manželčině smrti *víceméně skončil*, jak se jednou s melancholickou sebeironií svěřil Robertovi; výjimečně prý ještě tu a tam *zhřeší myšlenkou či vzpomínkou*, ovšem *převést ji do autoerotické praxe je čím dál těžší* (detailů Roberta dle očekávání ušetřil). O třicet let mladší Robert nechtěl být škodolibý, ale přesně tohle potřeboval. Měl dvě malé dcery, které za pár let začnou dospívat, takže jejich dědeček pochopitelně nesměl být erotoman.

Dědeček Jeroným, opakoval si v duchu Roberta a usmál se.

Už v neděli by mohl mít otce – a jeho dcery dědečka.

2. — Říci, že Robert nevěděl, kdo je jeho otec, by rozhodně nebylo přesné. Bylo to jinak – prošel v životě celkem čtyřmi dlouhými obdobími, kdy se domníval, že to ví, jenže nakonec to zase bylo jinak. Matka se vytasila (zpravidla pod palbou jeho promyšlených otázek) se zbrusu novou teorií.

Některá období se od sebe poměrně dramaticky lišila a mladičký Robert ty prudké změny pochopitelně prožíval dosti zjitřeně. Je rozdíl být synem téměř bezzubého opraváře zemědělských strojů nebo synem primáře stomatologie.

Primář na matku vzpomínal s jakousi velkorysou shovívavostí, která ovšem nedokázala zakrýt pocit křivdy. Robert od něho mnohokrát slyšel věty jako *život obrousí hrany* nebo *ubližujeme svým bližním, a proto i nám je po zásluze ubližováno*, a někdy to dokonce bylo řečeno zcela explicitně.

„Bylo nás víc,“ přiznal mu jednou stomatolog a dále to odmítl komentovat (což patrně považoval za gentlemanské).

Jindy primář použil následující metaforu – výjimečná krása Robertovy matky byla jako ferrari v rukou někoho, kdo neumí řídit. Její půvab bylo nadupané auto, které se řítilo městečkem a občas někoho přejelo...

Opravář zemědělských strojů na Robertovu matku vzpomínal s přímočaře chlípným nadšením, které Roberta

přirozeně uvádělo do rozpaků. Opravdu nepotřeboval slyšet, co křičívala jeho matka při orgasmu nebo jak velké má dvorce bradavek.

Z důvodů, které lze snadno pochopit, Robert některým potenciálním otcům v duchu nadržoval – primářovi před opravářem, náčelníkovi horské služby, s nímž se matka seznámila během týdenního lyžařského pobytu na Luční boudě, před primářem. Když nesouhlasila data a letopočty, přizpůsoboval si je. V dětství a raném mládí v něm zase vítězila romantická představa otce, který o svém otcovství neví – takový otec se obvykle plavil na zaoceánské lodi nebo byl lékařem Červeného kříže v Africe. Vypadal jako Steve McQueen nebo alespoň Luděk Munzar. Robertovo dětské přání se stávalo otcem myšlenky na otce.

Nakonec se na to věčné pátrání, slídění a vyptávání vykašlal. Geny dočasně nahradil horoskopem, čínským zvěrokruhem a numerologií, ale později rezignoval i na to. Bez větších excesů odmaturoval, vystudoval práva a oženil se s Lucií. Záhy nastoupil do renomované advokátní kanceláře, kde se už po pěti letech stal jedním ze tří společníků.

Našel se. Otce k životu nepotřeboval.

3. — Robert byl svým nápadem nadšený a nemohl se dočkat, až jej bude moci převyprávět Jeronýmovi. Měl pocit, že je to oboustranně výhodná smlouva. Chtěl mu to říct co nejdřív, jenomže Jeroným byl stále v obležení ostatních zaměstnanců advokátní kanceláře. Marně se snažil zachytit jeho pohled. Ve spodním plánu své mysli si Robert uvědomoval komickou stránku celé věci – v mládí už podobným způsobem párkrát bojoval o pozornost té či oné dívky, ale ještě nikdy se na večírku neucházel o pětasedmdesátiletého muže. Potom Roberta napadlo, jestli jej náhodou někdo nepředběhl, to jest, zda Jeronýmovi Dolina nebo jiný kolega neučinil nějakou konkurenční nabídku. Momentálně si sice nedokázal představit, co konkrétně by to mohlo být, ale přesto pocítil bodnutí žárlivosti. Znervózněl. Odložil nedopitou skleničku na nejbližší ták, protlačil se mezi Dolinou, dlouhonohou koncipientkou a dvěma sekretářkami, vzal Jeronýma za loket a odvedl si ho do klidnějšího koutu rozlehlé místnosti.

„Mám pro tebe návrh,“ oznámil mu bez okolků. „Je to nápad starej sotva dvacet minut, ale už dvacet minut si vyčítám, že mě to nenapadlo dřív.“

Jeroným ukázal na lampiony a girlandy. „Možná sis toho nevšiml, ale dnes odcháším na odpočinek. Už nikdy v životě nebudu číst text, který obsahuje byt jen jediný paragraf.“

Robert se usmíval. Měl Jeronýma rád. „Jde o rozhodnutí uvážené,“ pokračoval čerstvý penzista. „Vzešlo z přemýšlení podstatně delšího než dvacet minut. Jinými slovy jde o rozhodnutí nezvratné.“

„Nenabízím ti práci. Chci mluvit o způsobu tvého *odpočívání*.“ „Vzbudils moji zvědavost,“ pravil Jeroným po chvíli.

„Staň se mým otcem. Staň se dědečkem mých dětí,“ požádal ho Robert slavnostně. „Prosím.“

4. — Ale jakmile se narodily děti, celé to začalo nanovo: Robert byl opět jablkem, jehož vzdálenost od stromu nešlo změřit, neboť příslušný kmen jaksi nedokázal dohledat.

Skutečnost, že se osudově zamiloval do ženy, která nejenže stejně jako on nemá otce (zemřel v triapadesáti na rakovinu plic), ale dokonce ani matku (sebevražda krátce po manželově smrti), dlouho lehkomyšlně přehlížel. Důsledky si uvědomil teprve v momentě, když Lucie poprvé otěhotněla. Zdělil se. Jeho vlastní matka sice žila, avšak jaro a léto trávila u přítele na severní Moravě a podzim a zimu pro změnu v domě německé kamarádky na Tenerife – takže za pár měsíců se jim narodí dítě, které prakticky vzato nebude mít ani jednu babičku a ani jednoho dědečka.

Lucie porodí polovičního sirotečka.

Dlouho to odkládal, ale musel to absolvovat celé znovu. Čekalo ho další kolo více či méně trpělivých výslechů matky, které ovšem jeho celoživotní nejistotu pouze prohloubilo – když na ni totiž první večer po návratu z Tenerife poněkud nevybíravě udeřil, aby *proboha konečně přiznala barvu*, v její už beztak bohaté milostné minulosti (jak zkrslující může být eufemismus, říkal si trpce Robert) se okamžitě objevili hned tři další muži – dva nesnesitelně tajuplné náznaky a jeden *kostlivec ve skříní*, což byl Robertův pracovní název pro někoho, o kom se matka v afektu sice zmínila, ale o kom pak se zarážející rezoltností odmítala mluvit.

„Kdo to byl, mami?“

Mlčení.

„Ublížil ti? Jak?“

„Samozřejmě, že mi ublížil. Velice mi ublížil.“

„Co konkrétně ti provedl?“

„O takových věcech matka se synem nemluví, víš?“

„Ježišmarjá, mami, bude mi čtyřicet! O jakých věcech?!“

Robertovi připadalo, že v posměšném pohledu jeho matky je ironická převaha sedmnáctileté dívky, která se chystá na rande a před svou o deset let mladší sestřičkou si holí nohy.

Celkem měl tedy osm možností; dvě jaksi byly už po smrti, což celou záležitost

usnadňovalo, ale i komplikovalo. Testy DNA byly sice již dostupnější, ale ochota přeživších mužů je podstoupit se mezitím jistě zmenšila, uvažoval Robert nešťastně. Jak by jim svou žádost vysvětlil? Připadal si, jako kdyby měl reklamovat nějaký výrobek třicet let po uplynutí záruční lhůty.

I tentokrát pátrání vzdal. Nebylo to lehké, neboť si odjakživa potrpěl na uspořádané mezilidské vztahy. Nenáviděl nejistotu a chaos, miloval pořádek. Obrazně řečeno – ve sklepech Robertova rodinného domku byla pečlivě uskladněná čtyři jízdni kola, čtyři sjezdové a čtyři běžecké lyže, čtyři lyžařské přilby, čtyři cyklistické přilby, čtyři kolečkové brusle a čtyři chrániče kolen a loktů a pedant v Robertovi se nyní definitivně musel smířit s tím, že police na dva dědečky i police na dvě babičky zůstane prázdná.

5. — „Takže mám být něco jako náhradní dědeček.“

Bylo to spíš konstatování než otázka.

„Žijeme v době náhražek,“ pravil Robert. „Máme umělé klouby, srdeční chlopně, prsa, nosy, řasy, nehty... Odmítněš endoprotézu s poukazem na její umělost, když ti umožní líp chodit? Odmítněš cizí ledvinu, když ti o dvacet let prodlouží život? Proč ne náhražkový dědeček, pokud bude dobře plnit svou funkci?“

Jeronym zdvihl obočí. I Robert cítil

jistou demagogičnost své argumentace. Musí přidat. Jeronym měl jediné dítě, dceru. Nedávno jí bylo padesát, život jí jako mnohé zklamal a její vztah k otci byl víc formální než vřelý.

„Jde o oboustranně výhodnou smlouvu,“ zdůraznil Robert. „Nabízím ti relativně úspěšného, oddaného nebo přinejmenším pozorného syna a milou a pohlednou snachu, která tě při každém příchodu obejmě a políbí. Nabízím ti teplo domova a obědy a večeře zdarma. Četnost návštěv si samozřejmě zvolíš sám.“

Jeronym se usmíval.

„A moje smluvní povinnosti?“ zeptal se.

„Minimální. Většinou bodů smlouvy dostojíš už pouhou svou existencí. Zahraješ si s dětmi pexeso. Posadíš si je na klín a přečteš jim pohádku. V jejím textu nebude jediný paragraf. Budeš jim vyprávět o tom, jak jste si v padesátých letech dělali ze sirupu a ledu nanuk.“

Jeronyma to potěšilo.

„Ty si to pamatuješ?“

„Samozřejmě, že si to pamatuju,“ řekl vážně Robert. „Nikdy jsem neměl nikoho, kdo by mi takový věci vyprávěl.“

„Tak dobře,“ souhlasil Jeronym. „Kdy nastupuju?“

„V neděli. Kup dvě čokoládky Milka a kytku pro Lucii. Protihodnotou získáš sedmičku skvělého barola a steak z argentinského býčka.“

6. — Toto je v pořadí třetí Jeronymova návštěva.

Už jsou po obědě.

Obě dcery zmizely v dětském pokoji, protože jejich nový dědeček Jeronym nestíhal současně odpovídat jim i té paní, které na otcovo přání mají říkat *babičko*.

Robertova matka, která šestým smyslem neomylně vycítila, že má být podvedena, a vrátila se ze severní Moravy o čtrnáct dní dříve, právě v obývacím pokoji synova domu servíruje kávu a líčí Jeronymovi půvab zimy na Tenerife – teplý vítr a rozkvetlé mandlovníky.

Její ferrari je sice veterán, ale pořád vypadá zatraceně dobře, říká si v kuchyni Robert. Beze spěchu oplachuje umyté nádobí pod proudem tekoucí vody a podává je Lucii, která je utírá a uklízí do polic (myčka nádobí je už několik měsíců rozbitá a ani jeden z nich bůhvíproč ještě nedokázal zdvihnout telefon a objednat opravu; možná k téhle těžko vysvětlitelné apatii jinak činnorodých lidí přispělo i to, že se jim návrat k ručnímu mytí docela zalíbil – vždycky si u toho povídají, myčka podobný prostor pro manželskou konverzaci neotvírá).

„Mámě to sluší,“ konstatuje Lucie.

„Jo. Mámě to sluší,“ uzná Robert.

Vymění si se ženou pohled – a potom ji políbí.

„Zase sami, co?“

Lucie s úsměvem přikývne. Přicházejí Jeronym s matkou. Jeronym vypadá rozpačtěji než jindy. K čemusi se odhodlává. Robert by ho rád trochu potrápil, ale nakonec se mu Jeronyma zželí.

„Konkurenční nabídka?“ zeptá se přímo.

Jeronym provinile přitaká.

[Michal Viewegh](#)

(1962)

*Někdejší učitel, nakladatelský redaktor a současný nejčtenější český autor vydal celou řadu úspěšných knih, jako jsou například *Báječná léta pod psa*, *Výchova dívek v Čechách*, *Účastníci zájezdu*, *Román pro ženy*, *Román pro muže* a *Biomanželka*. Podle jeho knih bylo natočeno několik českých filmů, k některým z nich napsal i scénář.*

OSVĚŽENÍ SI ŽÁDÁ SKLO.

Originální, krásné, čisté. Ve skle je oblíbený nápoj jako v bavlnce. Nápoje zůstávají absolutně čerstvé, svěží a nezměněné. Chraňte chuť Vašeho výrobku skleněným obalem. Osvěžení si žádá sklo. Sklo z Vetropacku.

Vetropack Moravia Glass, akciová společnost

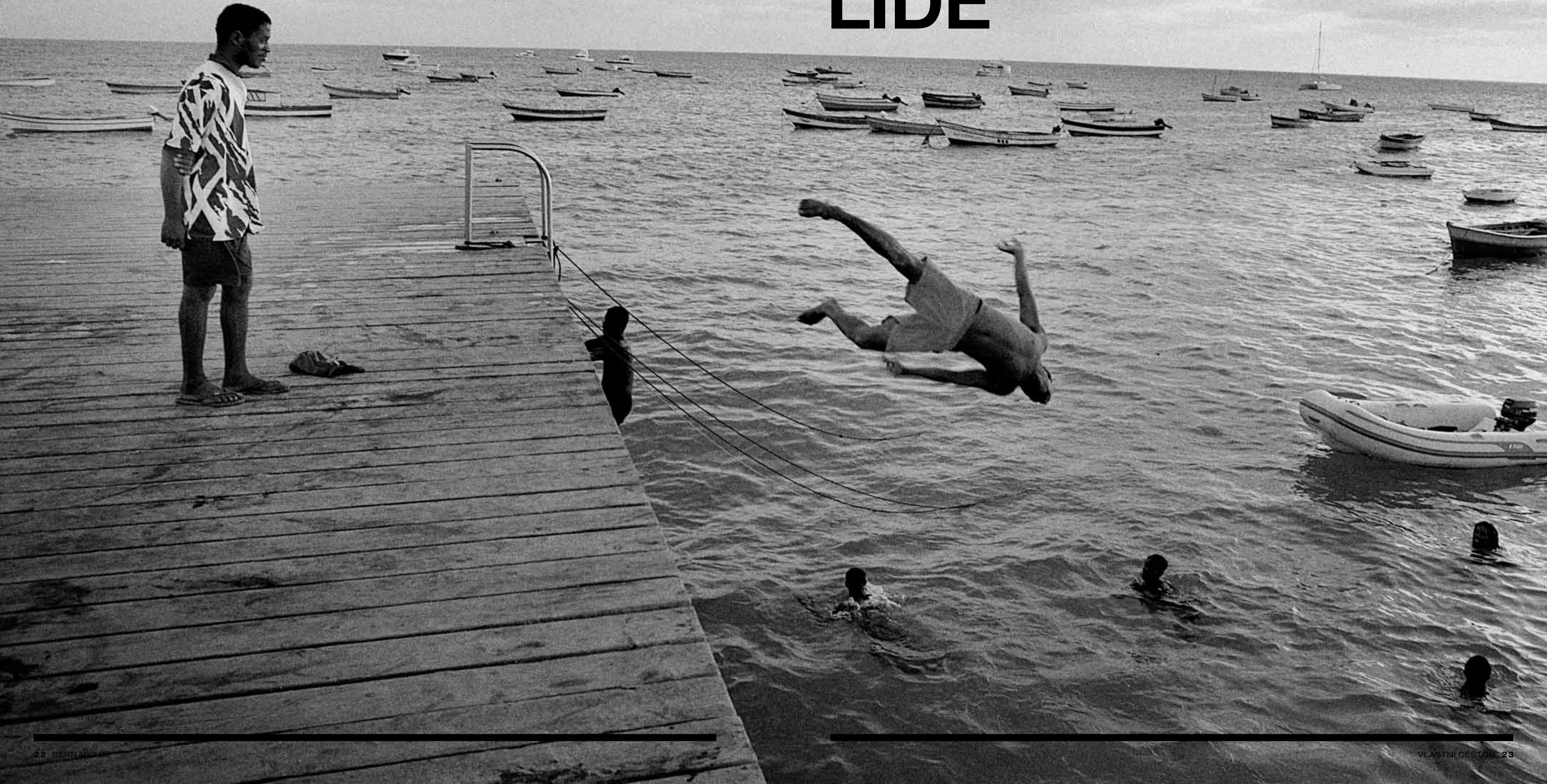
CZ-697 29 Kyjov, Tel.: +420 518 733 111, www.vetropack.cz

vetropack

foto Jan Šroubek
text Jana Slabá

fotoreportáž

LIDÉ

SKOTSKO

RUSKO

ITÁLIE

GRUZIE

UZBEKISTÁN

TURECKO

Pracuji s lidmi a fotím lidi. Zajímají mě. Fascinuje mě rozličnost našich světů a zároveň podobnost našeho chování. Na první pohled se zdá, že mezi lidmi existují obrovské rozdíly, ale když zvedneme pokličku a nakoukneme pod ni, všechno je velmi podobné. Lidí jsou stejně šťastní, stejně se trápí, milují nebo nenávidí ve stínu newyorských mrakodrapů, v pobožené vesnici v Náhorním Karabachu, v kouzelné Havaně nebo v cikánské osadě na východním Slovensku. Někdy je to miň vidět, zejména když se člověk obklopí bariérou luxusu, někdy to živočišně tryská, když víc žije na ulici. Někde je hodně svázaný vžitými konvencemi, jindy až nestoudně přirozený. Ale je to pořád člověk. Zvláštní to živočišný druh. Homo, věřím, že sapiens.

Jan Šroubek
(1958)

Manažer a fotograf. Zaměřuje se na focení života lidí na celém světě. Své fotografie prezentoval na celé řadě samostatných i kolektivních výstav doma i v zahraničí. Vydal několik knih, v poslední době Homo Berounensis o více či méně známých lidech berounského regionu, kde žije.

ARMÉNIE

KAPVERDY

KUBA

Chceme být úspěšnou evropskou firmou

Petr Vaněček | ředitel a spoludávající TPT Coating

Že by v tomhle poněkud zdevastovaném areálu někdejšího velkého podniku Adest sídlila úspěšná firma? Sídlí, v jeho zrekonstruované části. A v ředitelské kanceláři sedí muž v džínách a lehce vytahaném vzorovaném tričku. Takhle si člověk nepředstavuje úspěšného podnikatele, přesto jím inženýr Vaněček je. A navíc jako výrobce nádobí spolupracuje s prestižním italským designérským studiem.

Proč jste se pustili do výroby nádobí?

Když to vezmu z obchodního hlediska, tak především proto, že nádobí působí na zákazníka všemi smysly. Může ho vidět, osahat si ho, slyšet a ještě něco uvařit. Moje manželka, než vznikla naše předchozí firma, pracovala u německé společnosti, která prodávala exkluzivní lůžkoviny a postupně k tomu přidávala i nádobí; tenhle segment se brzy stal mnohem úspěšnějším. I my jsme se věnovali obojímu sortimentu.

Zpočátku jste byli pouze obchodní firma?

Ano. Dováželi jsme látky a další potřebné věci a nechali si lůžkoviny šít v Česku. Nádobí jsme dováželi z Německa, to bylo někdy v roce 1998, vlastní nádobí jsme začali vyrábět o tři roky později. Ovšem vlastnili jsme pouze formy a odlitky pro nás dělala jedna slévárna, nástřiky prováděla další firma, úchytky jsme dováželi z Německa... My jsme nádobí pouze montovali, balili a nabízeli prodejci.

Proč jste se pustili do kompletní vlastní výroby?

Naše objemy rostly tak, že německý dodavatel na tohle tempo už nestačil. Začali jsme hledat jiného, ale žádný nebyl schopný garantovat to, co jsme potřebovali – množství, kvalitu a cenu. Tak jsme na všechny výrobní postupy našli české dodavatele, ale přece jen jsme pořád nebyli schopni ohlídat všechny etapy výroby, a tak jsme po třech letech začali tyhle firmy a potřebnou technologii kupovat. Takže teď si všechno dělá-

me sami, a pokud se stane chyba, víme přesně kde. Každý kus našeho nádobí má podobně jako v automobilovém průmyslu své číslo.

Dostali jste se za ty roky do nějaké opravdu krizové situace?

Obchod jde vždycky chvíli nahoru a chvíli dolů, takže to platí i pro naše roční obraty. Náš hlavní distribuční kanál jsou firmy zabývající se přímým prodejem a díky nim jsme vždycky byli schopni pokrýt fixní náklady. Další odběratele jsme hledali na zahraničních trzích a tam se výsledky samozřejmě hodně měnily. Ale kromě jednoho jsme každý rok skončili v zisku. Nejúspěšnější byl pro nás rok 2009, pak ale přišel výrazný pád – o šedesát procent. Navíc jsme se zrovna rozcházeli s naším společníkem... Na jeden rok toho bylo až dost. Ale ustáli jsme to i díky snížení nákladů. Dnes zaměstnáváme okolo osmdesáti lidí a loňský obrat byl 200 milionů korun.

A co euro? Máte problém s tím, že Česko není v eurozóně?

Zatím ani ne. Eura, která jsme získali, jsme použili na nákupy v zahraničí, takže kurzové výkyvy se nás netýkaly, nemusíme se proti nim nějakým způsobem zajišťovat. Ale pokud bude koruna vůči euru výrazněji posilovat, začne to pálit i nás, protože budoucnost vidíme hlavně v exportu.

Zmínil jste přímé prodeje. Ty ovšem u nás vinou různých excesů nemají zrovna dobrou pověst...

Pokud se přímý prodej dělá slušně a dobře, bez nějakých nepřiměřených tlaků, tak přináší zákazníkům kvalitu za dobrou cenu. Ale protože jde o dražší nádobí, musí se zákazníkovi osobně a detailně vysvětlit, v čem jsou jeho výhody. Bohužel přímým prodejem se začala zabývat spousta lidí, kteří si mysleli, že je to snadný prostředek k rychlému zbohatnutí. Ale tak jednoduché to není, k přímému prodeji potřebujete velké zázemí a hlavně marketingově schopné lidi, kteří dokážou zorganizovat dobrou akci. Protože jenom na dobré akci se uskuteční dobré prodeje.

Předpokládám, že ve firmě, jako je vaše, asi neexistují odbory.

Ne.

Co vám na nich vadí?

Vydírání. Známe firmu, která se tři roky pohybovala na hranici krachu. Když se jí ale podařilo uzavřít zajímavé kontrakty, nastoupily odbory s požadavky na zvýšení platů. Jenže firma v té době ještě neměla pokryté závazky z minulosti, to se pak těžko zvyšují mzdy. Já jsem za poslední rok vložil do naší firmy sedm milionů ze svých soukromých prostředků, abychom přežili. Protože významný projekt, který připravujeme, se o půl roku zpozdil, ale závazky vůči obchodním partnerům musíte plnit. I tak jsme byli nuceni 50% firmy prodat strategickému partnerovi. Chceme totiž vybudovat firmu evropského významu, která ve svém oboru bude patřit k největším. A nevím, jestli by se nám to podařilo s odbory v zádech.

V kterých zemích jste se dosud prosadili?

Máme dobré a spolehlivé obchodní partnery na Slovensku, v Polsku, Maďarsku, na Ukrajině, v Litvě a Lotyšsku, ale chceme se víc prosadit i v západní Evropě a v současné době pro to děláme maximum.

Pokud vím, TPT Coating není vaše jediná firma, jak to všechno zvládáte?

Každou z těchto společností řídí samostatná osoba, která je zároveň jejím spolujednatelkou. Díky tomu má enormní motivaci, já si držím jenom kontrolu.

Co vás žene dopředu?

Když mě zaujme nějaká vize, myšlenka, ve které vidím určitý potenciál. To mě vždycky nakopne a snažím se tu myšlenku realizovat. Mám v hlavě ještě další projekty, zatím však na ně nemám čas. Ale myšlenka nestačí, ještě potřebujete dobré lidi. Vždycky, když do něčeho jdu, musí být se mnou ještě někdo, o kom jsem přesvědčený, že bude pro realizaci projektu skutečným přínosem.

V devadesátých letech přišli někteří podnikatelé se zajímavým postupem.

Založili soukromou firmu s nosným výrobním programem, dostali ji na určitou úroveň a pak prodali zahraničnímu zájemci. Uvažujete i takhle?

Ano. Mým cílem je dostat firmu do velikosti, které jsem schopný sám s pomocí svých partnerů dosáhnout, a pak firmu prodat nějakému většímu hráči z oboru, který ji dokáže dál rozvinout. A je tu ještě jedna věc. Mám dvě malé dcery a myslím, že by je výroba nádobí nebavila. Takže budovat firmu do šedesáti pětadesáti, a až bude dětem pětadvacet, tak jim ji předat, asi nepřipadá v úvahu.

A co pak budete dělat?

Pokud taková situace nastane, budu mít konečně čas na projekty, o nichž jsem říkal, že je mám v záloze. Tyhle projekty už více souvisejí s mými koníčky, kde už zisk nebude na prvním místě. Cíl je – bavit se a neprodělat na tom. Moji životní láskou jsou auta – chtěl bych založit klub stejné postížených lidí, kteří mají auta rádi a chtějí se jimi bavit. Organizovat různé akce pro firmy.

Skoro to vypadá, že se blíží další krize, kdy lidé začnou rozvažovat, co koupit a co ne – luxusní nádobí asi nebude jejich prioritou. Nemáte z toho strach?

Nemyslím si, že by případná krize měla vyloženě fatální vliv na hospodaření naší společnosti. Snažíme se útočit na luxusní segment trhu, oslovovat lidi, kteří peníze mají a s největší pravděpodob-

ností je budou mít i nadále, i když třeba trochu zchudnou. Proto budujeme luxusní značku, to je současný trend. Firmy, které se orientují na luxusní zboží, mají velmi dobré prodeje.

A teď se dostáváme k vaší spolupráci se světoznámým designérským studiem Pininfarina. Jak tahle myšlenka vznikla?

Deset let jsme vyráběli nádobí pod naší značkou a dále nádobí stejné kvality pod privátními značkami našich odběratelů. Vybudovali jsme si silnou pozici ve střední Evropě. Už několik let se marně snažíme třeba účastit na prestižních veletrzích v západní Evropě víc proniknout do těchto zemí. A taky na Dálný východ. Ale vždycky jsme narazili na to, že už několik desítek let je tam etablovaná německá konkurence. Jedinou cestou bylo obrovsky investovat do marketingu a prostě konkurenci přetlačit. Ale na to naše společnost nikdy neměla dostatečnou velikost a kapitál. Tak jsme se rozhodli prestižní značku koupit.

???

Začali jsme na tom pracovat v roce 2009, a když jsme se dívali, pod jakými licenčními smlouvami se vyrábějí různé produkty, řekli jsme si – děláme high tech nádobí, to nejluxusnější, co na trhu je, musíme najít značku s nejvyšší bonitou. A tudíž jsme šli do Ferrari. Stali jsme se partnerem Ferrari Racing Days v Brně a to nám otevřelo dveře, jinak by se s námi asi vůbec nebavili. Po roce námluv došlo v italské firmě k nějakým problémům a proces udělování licencí se zastavil.

Takže?

Obrátili jsme se na designové studio Pininfarina, které pro Ferrari a další luxusní automobilové značky už spoustu let navrhuje karoserie a má osmdesátiletou tradici a vynikající pověst. Před dvaceti lety založili společnost Pinin Farina extra, která se zabývá průmyslovým designem a je známá po celém světě. A tohle studio nám navrhlo nové kolekce nádobí.

Nebylo to příliš drahé?

Samozřejmě že bylo, ale měli jsme štěstí v neštěstí, že zrovna udeřila krize a studio nemělo tolik práce. I tak jsme za design zaplatili hodně a platit budeme dál za to, že můžeme uvádět logo studia na našich výrobcích – určitou částkou z každého prodaného kusu.

Jaké jsou výsledky?

Prodej se teprve rozbíhá, uvidíme za rok, ale kdybych nevěřil v úspěch, nikdy bych do toho nešel.

*

My jsme si vybrali dobře. A vy?

informační systém,
který se vám přizpůsobí

Pomocí kvalitního software a služeb pomáháme našim zákazníkům realizovat jejich vize. Informační systém KARAT řeší podnikové procesy a eviduje veškeré datové toky ve společnosti, a tak poskytuje dokonalý přehled o její celkové situaci. Dokážeme přizpůsobit systém přesně dle vašich specifických potřeb a učinit vaše podnikání efektivnější.

Plují lodi do *Melaky*...

Kromě hlavního města Kuala Lumpur existuje v Malajsii několik dalších míst, která rozhodně stojí za zhlédnutí. Například národní park Taman Negara s nejstarší nepřetržitě existující džunglí na světě, na nevelkém ostrově ležící Georgetown nebo Melaka (Malacco), kam se dá pohodlně za několik hodin dojet ze Singapuru – vlakem, autobusem nebo vypůjčeným autem. Třisetitisícové město sice leží u moře, ale to určitě není důvodem k několikadenní návštěvě. Moře je tak znečištěné, že vykoupat by se v něm mohl leda někdo trpící slepotou; krásné pláže jsou v Malajsii na druhé straně poloostrova.

Město, zařazené na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO, má přesto co nabídnout. Především zachovalé koloniální stavby a po staletí budovaný Chinatown s množstvím starých, u nás by se řeklo měšťanských domů

s barevnými fasádami, zdobenými působivými, tak trochu rokokovými ornamenty. Rozkvět Melaky nastal v 15. století, kdy se stala významným obchodním přístavem. K původním obyvatelům přibýlo velké množství čínských osadníků. Když však Melaku dobyli Portugalci, přesunul se obchod do jiných center a situace se nezměnila ani za stopadesátileté nadvlády Holanďanů a později Britů, kteří upřednostňovali jiné přístavy a de facto tak dusili potenciální konkurenci. Teprve v posledních letech význam města stoupá – stalo se největší turistickou atrakcí v celé Malajsii právě díky čínským, indickým i evropským kulturním vlivům, které se kromě jiného promítly do svérázné architektury, ale i do zdejší vynikající kuchyně. A částečně taky do způsobu života. Vznikla tak originální, takzvaná peranakanská kultura (říká se jí též Baba-Nyonya).

Člověku uvyklému množství více či méně katastrofických zpráv o konfliktech, které pramení především z náboženské nesnášenlivosti, už při první seznamovací procházce určitě neunikne, jak blízko sebe jsou čínské, muslimské, indické i křesťanské chrámy a evidentně s tím nikdo z věřících nemá žádný problém (a vlídnost a zdvořilost vůči cizincům je v Malajsii téměř samozřejmostí).

Ovšem jisté rozdíly tady přece jen existují. Čínský chrám bývá oázou pohody, kde se turista může pohybovat úplně volně, v klidu fotografovat, a jestliže se chová řekněme slušně, nikdo si ho nevšímá. A pokud přece jen ano, pak s úsměvem, případně s otázkou – odkud jste? Indický chrám se vyznačuje podobně příjemnou atmosférou, kterou podtrhuje množství pestrobarevných květin, a jediné omezení spočívá v tom, že boty návštěvníka musejí zůstat na ulici. Ale žádný strach, nikdo vám je neukradne, ostatně téměř všude v Malajsii se člověk cítí mnohem bezpečněji než například v Praze nebo v Paříži. V katolickém kostele žádná velká pohoda nepanuje, ve srovnání s předchozími chrámy působí neosobně, chladně až sterilně a na dodržování klidu a pořádku tu dokonce dohlíží jakýsi zachmuřený uniformovaný hlídač. Ještě hustší atmosféra je v mešitě, méně přidržený turista, pokud není alespoň pohledem vyzván, dovnitř raději ani nejde; je zřejmé, že nevěřící Evropan tady není zrovna vítaným hostem.

Na druhé straně v ulicích nejsou vidět zahalené ženy, o černých burkách nemluvě. Zdejší muslimky vystačí pouze s barevným šátkem zakrývajícím vlasy, což je dobře, protože jsou často velmi půvabné, to platí taky o mnoha melackých Číňankách, mezi nimiž jen stěží uvidíte jiné než štíhlé postavy.

A ještě k jednotlivým památkám. Tou nejvýznamnější je nejstarší budhistický chrám v Malajsii, postavený v polovině 17. století. Už na první pohled uchvátí svou bohatou plastickou výzdobou, a to nejen uvnitř, čínští řemeslníci si pohráli také s jeho složitě prolamovanou střechou. V prostoru provoněném doutnajícím tyčinkami si člověk odpočine od ruchu a hluku Chinatownu.

Opodál stojí pozoruhodná mešita Kumpang Kling, kterou dali postavit v roce 1748 Holanďané, snažící se vyjít s místními obyvateli po dobrém; na rozdíl od Portugalců jim nijak nevnucovali křesťanství. Když už jsme u Holanďanů, koloniální stavby – radnice, rezidence guvernéra ze 17. století, kostel i věž s hodinami, leží na druhém břehu řeky. Se střízlivě lososovou barvou budov kontrastují početné melacké rikši, jejichž majitelé je vyzdobili spoustou papírových květů, plyšových zvířátek, hlav panenek, prostě skoro vším, co se jim dostalo do rukou, a nezapomněli ani na oživení v podobě dvacet let starých hitů. Kýč, ale docela půvabný a úsměvný. Ovšem představa, že si trasu projížďky naplánujete, je většinou lichá; snědí chlapíci mají své trasy

a neradi se od nich odchylují; najednou nerozumějí anglicky. Nejstarší stavbou ve městě jsou ruiny kostela sv. Pavla na kopci nad koloniální čtvrtí, který nechali postavit Portugalci už na počátku 16. století a je spojený s jedním ze zakladatelů jezuitského řádu sv. Františkem Xaverským. Z vršku je krásný rozhled, nejlepší brzy po rozednění (což v Melace naštěstí znamená mezi šestou a sedmou), kdy je měkké světlo a přijatelná teplota, která se tu přes den většinou pohybuje okolo třiceti stupňů. Při vysoké vlhkosti vzduchu nic příjemného.

V Melace je snad až nesmyslné množství nejrozličnějších muzeí – například v replikách výstavného sultánského paláce nebo portugalské lodi Flora de la Mar. Zvláště ošklivé a poněkud absurdní je Muzeum demokratické vlády (Muzeum literatury, zaměřené na malajské spisovatele, taky není nic moc). Mimochodem obří obrazy připomínající díla socialistického realismu vystavují i v jinak zajímavém a na sbírky bohatém muzeu v guvernéřském paláci. Nicméně i ten, kdo se muzeím raději vyhýbá, by si neměl nechat ujít prohlídku tradičního peranakanského domu, v jehož řemeslně dokonale zpracovaném zařízení se promítají čínské, viktoriánské a holandské vlivy, a celá expozice ukazuje návštěvníkům, jak asi žili bohatí měšťané na sklonku předminulého století. Do interiérů několika dalších domů lze nahlédnout při návštěvách malých obchůdků.

Aby si člověk udělal jasnou představu o centru města, stačí vystát většinou dost dlouhou frontu, usadit se v otáčející se plošině a nechat se vyvézt do osmdesátimetrové výšky. Stavba je to sice úděsná a UNESCO nad ní určitě nejásá, ale rozhled stojí za to. Uvidí odtud i střechu obrovského nákupního střediska, ovšem pokud si nechce zkazít orientální dojmy, raději se mu vyhne. Ostatně hrozí reálně nebezpečí, že ve změti chodeb a obchodů zabloudí a propadne strachu, že už se nikdy nedostane ven. To už je lepší v malém pavilonu pod věží ponořit nohy do vody a nechat si udělat něco jako peeling od malých žravých rybiček. Anebo si užít plavby po řece Melace. A jen na okraj – z místního přístavu plují lodi na Sumatru a zpátky, to už je ale jiný výlet.

Melaka zdaleka nejsou jen historické památky. Co evropského turistu uchvátí, je slovy stěží popsatelná atmosféra Chinatownu, a to zejména v sobotu večer, kdy se na hlavní ulici odehrává tradiční trh. Kromě kýčovitých nesmyslností, které naštěstí nepřevažují, jsou tu k dostání starožitnosti nebo jejich repliky (tady je třeba být opatrný a nebát se smlouvat), docela vkusné suvenýry vycházející ze zdejších tradic a samozřejmě stánky s dobrým a velmi levným jídlem, tropickým ovocem a čerstvými džusy.

Stravování v Melace je vůbec kapitola sama pro sebe. Kromě několika evropských, nebo spíš evropsky se tvářících podniků jako třeba Geographér, kde ráno podávají i něco na

způsob anglické snídani, je tu řada malých restaurací. V těch nejvyhlášenějších si však člověk na volný stůl někdy musí i dost dlouho počkat. Odměnou mu je pak některé z tradičních malajských jídel jako třeba bak kut teh, což jsou vepřová žebírka a kousky masa dušené s česnekem a různými léčivými bylinami, všelijak upravené ryby a plody moře a maso a zelenina v typicky sladkokyselých omáčkách, které uvítá zejména ten, kdo si nepotrpí na hodně kořeněná jídla. Obecně se dá říct, že Malajci na rozdíl od Číňanů ostrým kořením přece jen trochu víc šetří. Výběr jídla je přesto pro laika spíš sázkou do loterie, a když má smůlu a objedná si například podivný pokrm z vařených rybích hlav nebo tauhu goreng (smažený sojový tvaroh a fazolové klíčky v arašidové omáčce), s největší pravděpodobností si moc nepochutná a zapochybje o zdejší podle všech průvodců vynikající kuchyni.

Poněkud stranou centra je i čtvrť Little India, ve srovnání s jinými malajskými městy, o Singapur nemluvě, je sice malá, ale indický kolorit jí rozhodně nechybí. A vládne tam hodně ostrá kuchyně.

A ještě jedna věc, která platí pro celou zemi, a to je pořádek. Ani v těch chudších čtvrtích se na chodnicích nepovalují odpadky jako třeba v arabských zemích, házet cokoliv na zem se tady prostě nenosí.

Zdá se, že velkou oblibu si v Melace získalo karaoke, které tady večer provozují na osvětleném pódiu před Jonker Boutique hotelem (ubytovat se v jednom z těch lepších místních hotelů v nocích na sobotu, neděli či pondělí nikomu nedoporučuju; na ubytování je vůbec dobré dát si pozor, v některých podnicích nabízejí i pokoje bez oken a klimatizace rozhodně není samozřejmostí), a pro diváky či posluchače je tu připraveno i několik řad židlí. Evropskému uchu zdejší zpěvačky svým vysokofrekvenčním kvílením či jekotem rozhodně nedělají dobře. V klidu se vzpamatovat z nervy drásajícího kulturního zážitku (chrámy se k tomu přece jen tak moc nehodí) je v centru města dost velký problém. Ale úplně nemožné to není. Zastrčená čajovna Cheng Ho ve dvoře starého domu je vpravdě oázou, kde si nad šálkem výtečného čaje lze i zameditovat a pak se sotva metr širokou uličkou vrátit do pestrobarevného a hlučného světa Chinatownu, kde ruch pomalu utichá až po půlnoci.

Melaka

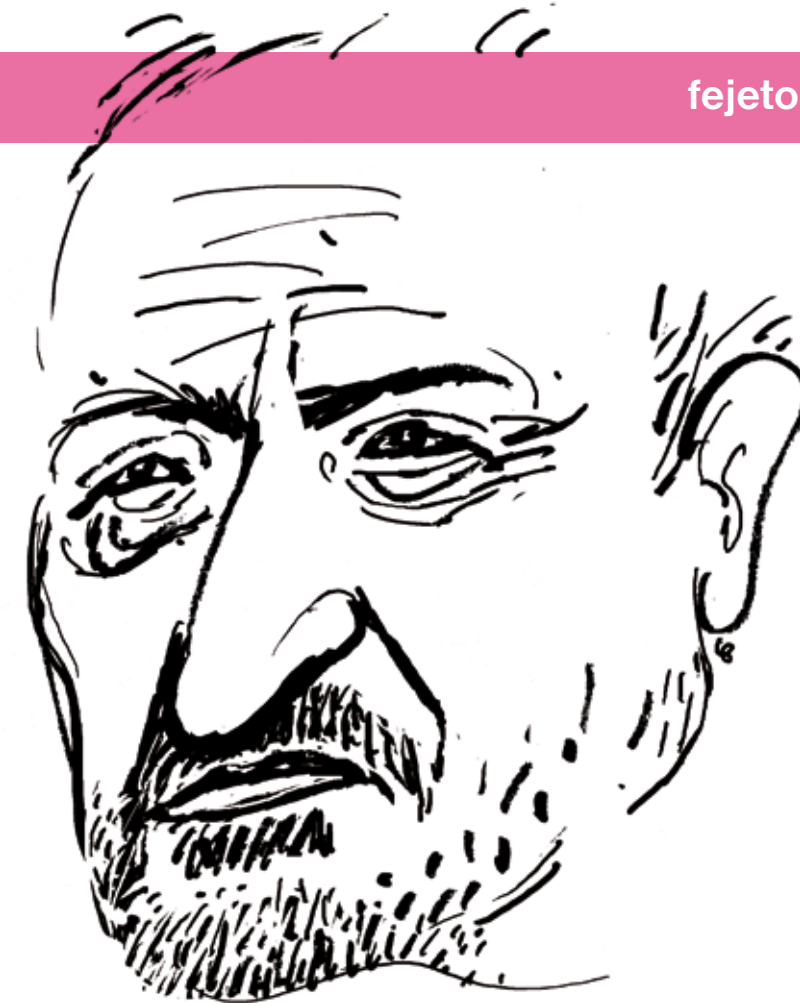

ilustrace Luděk Bárta
text Milan Lasica

fejeton

Milan Lasica
(1940)

Slovenský herec, režisér a autor divadelních i písňových textů. Společně s Júliem Satinským vytvořil skvělou komickou dvojici, která navazovala na tradici započatou Voskovcem a Werichem. Nyní v Česku vychází výběr z jeho fejetonů O lidech a lidech.

Já vím, máme tady demokracii, takže je třeba se s tím nějak vyrovnat, co se dá dělat, teď je taková doba, ale na druhé straně některé věci by se tedy neměly dovolit, ale kdo je zakáže, když každý říká, že je ta svoboda a že zakazovat je zakázané, no dobře, neříkám, že je třeba zavírat nebo co, ale nějaké postihy by měly být, protože takhle to nemůže jít donekonečna, i včera přišli k nám do podniku, že prý z televize, i s tou kamerou, a že chtějí mluvit s ředitelem, a já jsem řekl Bětce, aby jim řekla, že momentálně nejsem přítomný, Bětka je moje mluvčí, řekla jim to, a oni nechtěli věřit a vyptávali se, kdy se vrátím, a Bětka řekla, že možná až zítra, a oni řekli, představte si tu drzost, že teda počkají, protože mi chtějí položit nějaké otázky, a Bětka nevěděla, co na to má říct, tak se mě šla do mé kanceláře zeptat a oni vtrhli za ní, protože otevřela dveře, a oni mě uviděli, jak se pokouším vylézt oknem, protože jsme v prvním patře a dá se sklouznout po hromosvodu, já říkám, Bětko, co blbneš, proč si otevřela dveře,

a ona se rozplakala, je ještě nezkušená, dělá mluvčí teprve dva měsíce, předtím byla v Baumaxu, prodávala šrouby, ale její máma Margita, chodil jsem s ní do školy, mi ji přivedla na ukázkou, jestli by se pro ni něco nenašlo, takže dělá mluvčí, protože ta stará mluvčí šla na mateřskou, i to mně pěkně otloukli o hlavu, kurvy novináři, že jestli v tom nemám prsty, že se to říká po celém podniku, jaké prsty, Krista vašeho, co je vám do mého soukromí, toto je podle vás svoboda, že člověk už nemá právo dělat si ve svém volném čase, co chce, teda, abych byl férový, tu starou mluvčí jsem zbouchl v pracovním čase v polední přestávce, ale i tak, co je komu do toho, nemusí se to hned roztroubit, co budou říkat sousedi a hlavně děti, děti by se takové věci neměly dovídat a nedozvěděly by se, kdyby nebylo těch zasraných novinářů, co všechno vyčmouchají a potom to ještě i napíší a všelicos si přidají a vymyslí, například, že ta stará mluvčí má třicet pět roků, a to je teda bohapustá lež, protože ona

ještě nemá ani třicet, a že napsali, že má třicet pět, to ji chuděrku pobouřilo nejvíc, a tahle nová mluvčí ještě není úplně zaučená, ale snaží se, jde jí to, jen neměla otvírat ty dveře, ti se sem vřítli i s kamerou a že prý, abych jim předložil majetkové přiznání, a já jim říkám, moji milí, to je protiprávní, vy nemáte právo žádat ode mě mé majetkové přiznání, a oni že prý jsem veřejný činitel a že mají, tak jsem se trochu nasral a vykopl jim tu kameru z ruky a on na to, že prý musím uhradit vzniklou škodu, a já jsem mu řekl – kamaráde, já ti neuhradím nic, protože já jsem zákon neporušil, ale ty jsi narušil mé soukromí, a on, že jaké soukromí, když jsme u mě v práci, hajzl vydrbaný, myslí si, že si může dovolit všechno, jen co je dostanu z kanceláře, zavolám Jožovi, aby v tom udělal pořádek, protože takhle už to nejde dál, kvůli takovým sráčům novinářským nechtějí jít slušní lidé do politiky, a tak ta politika vypadá tak, jak vypadá, jebu na to. x

BernardFest

17. ročník

Pivovar Bernard letos slaví dvacet let své existence.

Co se vám v uplynulém dvacetiletí podařilo, na co jste pyšní?

Je skvělí, že se nám povedlo žít v demokratické společnosti, i když to občas vypadá kolem nás dost divoce. Ale žijeme v relativním klidu, a i když se nás občas snaží někdo ošidit, dokážem si to nějakým způsobem ohlídat.

David Koller – Koller Band

Za kapelu bych asi řekl, že vůbec hrajeme, protože jsme měli dvanáctiletou pauzu a nezahráli ani notu. Kdybych měl mluvit za sebe, tak asi mě za těch posledních dvacet let nejvíc těší, že jsme ustáli situaci s postižením ženy. Máme za sebou pětadvacet let s vozíkem a těší mě, že jsme to vydrželi a ledacos překonali, i když úplně jednoduché to nebylo.

Marek Eben – Bratři Ebenové

Že se nám dvacet let podařilo vydržet, zůstat a natočit třináct desek. A hlavně, že pro nás zůstaly hlavní kamarádké vztahy. Už jsme se zbavili takových těch ambicí, přiblblých tlaků a vůbec všeho nepodstatného a užíváme si života a písniček, které jsme si vymysleli. Jo, máme takový rodinný podnik. **Mňága a Žďorp**

Za jedenáct let, co existujeme, nám udělalo největší radost, že jsme zase dali dohromady Michala Pavlíčka a Michala Kocába. Na vánočním koncertě v Lucerně jsme si s nimi zahráli Pražákům těm je tu hej.

Ondřej Brousek – Monkey Business

Za těch jednadvacet let, co kapela existuje, a těch sedmnáct, co v ní hraju já, je nejdůležitější, že jsme vydrželi spolu. Že jsme to přes všechny možný peripetie a propady i drobný a chvilkový osobní antipatie chvilkový dotáhli do současného zemitého stavu a zvládli to jako skupina.

Dan Bárta – J.A.R.

Naplníme vaše představy o designu

SAHM

The glass for top brands

www.sahm.cz